

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
школи № 289
30.08.2023 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи № 289

Т.О.Плугова

30.08.2023

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Школи І-ІІІ ступенів №289 Дарницького району м. Києва

**5-6 спеціальні класи
(адаптаційний цикл)**

ЗМІСТ

1. Вступна частина	3
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	3
3. Загальний обсяг навчального навантаження	4
4. Навчальні плани	6
5. Модельні навчальні програми	8
6. Програми з корекційно-розвиткової роботи	13
7. Форма організації освітнього процесу	15
8. Опис інструментарію оцінювання	16

1. Вступна частина

Освітня програма для 5-6 спеціальних класів для дітей з особливими освітніми потребами розроблена на виконання Закону України «Про освіту», частини другої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898, Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 №1317 «Про затвердження програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами».

Освітня програма окреслює обов'язкові підходи до використання освітніх програм на адаптаційному циклі базової середньої освіти. Освітня програма включає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою; загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти; навчальні плани; перелік модельних навчальних програм; перелік програм з корекційно-розвиткової роботи; форми організації освітнього процесу; опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права педагогічних працівників на академічну свободу.

В школі організовані ГПД відповідно до Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти затвердженого наказом МОН України від 25.06.2018 р. № 677, Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ від 25.09.20 року №2205).

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтво про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-якого предмету або предметів за рівень початкової освіти учень повинен пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за №184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) для спеціальних класів з особами з особливими освітніми передбачається відповідно до особливостей психофізичного розвитку учнів.

Відповідно до додатку 2 Типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (наказ МОН від 07.12.2021 №1317) загальний обсяг навчального навантаження для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку становить:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Математична	на тиждень	5	4
	на рік	175	140
Природнича	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Соціальна і здоров'я збережувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Технологічна	на тиждень	6	10
	на рік	210	350
Інформатична	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Мистецька	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	27	30
	на рік	945	1050
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів	на тиждень	1	1
	на рік	35	35

за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Загальна кількість навчальних годин	на тиждень	28	31
	на рік	980	1085
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів	на тиждень	25	28
	на рік	875	980

Відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (наказ МОН від 07.12.2021 №1317) загальний обсяг навчального навантаження для осіб із тяжкими порушеннями мовлення складає:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Математична	на тиждень	5	5
	на рік	175	175
Природнича	на тиждень	2	3
	на рік	70	105
Соціальна і здорова зберезувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Технологічна	на тиждень	6	10
	на рік	210	350
Інформатична	на тиждень	2	2
	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	27	30
	на рік	945	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Загальна кількість навчальних годин	на тиждень	28	31
	на рік	980	1050
	на тиждень	25	28

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів	на рік	875	980
---	--------	-----	-----

4. Навчальні плани

Навчальні плани містять перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів; перелік корекційно-розвиткової роботи, зміст якої зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти; розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами) обов'язковими для вивчення; додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять. Навчальне навантаження у навчальних планах орієнтоване на навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану відповідно Державного стандарту.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальних планах не перевищує загальнорічну кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навантаження учнів.

Навчальний план для учнів із порушеннями інтелектуального розвитку складено відповідно додатку 14 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317 (Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання):

Освітня галузь	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
<i>Мовно-літературна</i>	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
<i>Математична</i>	Математика	5	4
<i>Природнича</i>	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
<i>Соціальна і здоров'язберезувальна</i>	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
<i>Громадянська та історична</i>	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1

Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	6	10
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		27	30
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять): Індивідуальні консультації та групові заняття: Українська мова		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		25	28
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31

Навчальний план для учнів з тяжкими порушеннями мовлення складено згідно додатку 20 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317 (Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей з тяжкими порушеннями мовлення з українською мовою навчання):

Освітня галузь	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова (Англійська)	4	4
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5

	Курс морального спрямування «Вчимося жити разом»	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1	
	Історія України. Всесвітня історія.	-	2
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Технології	1,5	1,5
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		27,5	29,5
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція мовлення	6	6
	Логоритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0,5	1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		25	28
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Відповідно до Додатку 17 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317 для учнів 5-6 класів для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку обрано для навчання наступні модельні програми:

Освітні галузі	Предмети	Інформація про навчальну програму за якою відбувається навчання учнів		Інформація про підручник за яким відбувається навчання учнів		
		Назва модельної навчальної програми	Автор (и)	Назва підручника	Автор (и)	Рік видання

Мовно-літературна	Українська мова	«Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В., Тороп К.С., Ярмола Н.А	Українська мова	Глазова О. П. Заболотний О.В.	2022 2023
	Українська література	«Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В., Тороп К.С., Ляшенко В.В.	Українська література	Авраменко О. М. Архипова В.	2022 2023
Математична	Математика	«Математика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прохоренко Л.І., Тороп К.С., Біневич І.В.	Математика	Прохоренко Л.І., Соколова Г.Б., Мельникова Л.О.	2018
Природничі	Інтергований курс «Пізнаємо природу»	«Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Василенко Н.А., Трикоз С.В., Калюкова Ж.С.	Пізнаємо природу	Коршевніук Т.В Ярошенко Г.О.	2022 2023
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтергований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	«Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К.С., Ярмола Н.А., Калюкова Ж.С.	Здоров'я, безпека та добробут	Воронцова Т.В. Пономаренко В.С.	2022 2023
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	«Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Косенко Ю.М.	Вступ до історії України та громадянської освіти	Щупак І.Я Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О.	2022
Інформатична	Інформатика	«Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Трокай Т.М., Лапін А.В., Ляшенко В.В.	Інформатика	Морзе Н.В., Барна О.В.	2022

Технологічна	Технології	«Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Дорошенко Н.М., Тороп К.С., Ярмола Н.А., Терещенко В.В., Швець Н.М	Технології	Терещук А.І., Гащак В.М. Ходзинська І., Горобець О.	2022 2023
	Музичне мистецтво	«Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилева Ю.І	Мистецтво	Людмила Масол	2022 2023
Образотворче	Мистецтво			Людмила Масол	2022 2023	
Фізична культура	Фізична культура	«Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О.М., Василенко Н.А., Лапін А.В., Різченко А.В.			

Учні із порушеннями інтелектуального розвитку навчаються за підручниками, які внесено до таблиці, але з адаптацією завдань відповідно до вищевказаних програм, за винятком математики.

Учні 5-6 класів спеціальних класів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення навчаються за модельними навчальними програмами, які відповідають Типовій освітній програмі для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 19 лютого 2021 р. № 235з врахуванням додатку 17 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317

:

Освітні галузі	Предмети	Інформація про навчальну програму за якою відбувається навчання учнів		Інформація про підручник за яким відбувається навчання учнів		
		Назва модельної навчальної програми	Автор (и)	Назва підручника	Автор (и)	Рік видання
Мовно-літературна	Українська мова	Навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Українська мова	Глазова О. П. Заболотний О.В.	2022 2023

	Українська література	Навчальна програма « Українська література. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	Українська література	Авраменко О. М. Архипова В.	2022 2023
	Іноземна мова	Навчальна програма « Іноземна мова. 5-9 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	Англійська мова Prepare Ukrainian edition	Джоанна Коста, Мелани Уильямс	2022 2023
	Зарубіжна література	Навчальна програма « Зарубіжна література. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І.	Зарубіжна література	Ніколенко О.М. Мацевко-Бекерська Л.В. Рудніцька Н.П. Ковальова Л.Л. Орлова О.В. Юлдашева Л.П. Туряниця В.Г.	2022 2023
Математична	Математика	Навчальна програма « Математика. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.	Математика	Мерзляк А.Г	2022 2023
Природничі	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Навчальна програма « Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Коршевніюк Т.В.	Пізнаємо природу	Коршевніюк Т.В Ярошенко Г.О.	2022 2023
	Географія	Навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський	Географія	Гільберг Т., Довгань А.	2023

		Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г.			
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та	Навчальна програма « Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Здоров'я, безпека та добробут	Воронцова Т.В. Пономаренко В.С.	2022 2023
	Курс морального спрямування «Культура	Навчальна програма « Вчимося жити разом. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Вчимося жити разом	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Василенко К.С., Лаврентьєва І.В., Андрук Н.В.	2022 2023
Громадянська та історична	Вступ до історії України та	Навчальна програма « Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.	Вступ до історії України та громадянської освіти	Щупак І.Я Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О.	2022
Інформатична	Інформатика	Навчальна програма « Інформатика. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Морзе Н.В., Барна О.В.	Інформатика	Морзе Н.В., Барна О.В.	2022
Технологічна	Технології	Навчальна програма « Технології. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.	Технології	Терещук А.І., Гащак В.М. Ходзинська І., Горобець О.	2022 2023

Мистецька	Музичне мистецтв	Навчальна програма « Мистецтво. 5-6 класи » (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Масол Л. М., Просіна О. В.	Мистецтво	Людмила Масол	2022 2023
	Образотв орче			Мистецтво	Людмила Масол	2022 2023
Фізична культура	Фізична культура	Навчальна програма « Фізична культура. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти. Надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Наказ Міністерства освіти і науки України №795 від 12.07.2021	Педан О.С., Коломоєць Г. А. Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І.			

6. Програми з корекційно-розвиткової роботи

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з освітніми потребами, мети, завдань та напрямків такої роботи.

Програми з корекційно-розвиткової роботи розроблені окремо для кожного циклу.

Корекційно-розвиткову роботу проводять фахівці, які здобули відповідний освітній ступінь вищої освіти у галузі знань:

01 Освіта/ Педагогіка за спеціальностями: 013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт;

02 Культура і мистецтво: 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво

05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю: 053 Психологія;

22 Охорона здоров'я за спеціальністю: 227 Фізична терапія, ерготерапія; та або фахівці, щонають професійну кваліфікацію

Корекційно-розвиткові заняття для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку відбуваються за напрямами: соціально-побутове орієнтування, розвиток мовлення, лікувальна фізкультура (ритміка).

Корекційно-розвиткова робота для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку реалізується за наступними навчальними планами відповідно до додатку 18 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317:

Корекційно-розвиткова робота	Назва програми
Соціально-побутове орієнтування	«Соціально-побутове орієнтування» програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями

	інтелектуального розвитку (авт. Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.)
Розвиток мовлення	«Розвиток мовлення» програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Хайдарова О.С.)
Лікувальна фізкультура (ритміка)	«Лікувальна фізична культура» програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для осіб з тяжкими порушеннями мовлення: корекція мовлення, логоритміка, лікувальна фізкультура. Корекційно-розвиткова робота здійснюється за програмами згідно додатку 18 Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН від 07.12.2021 №1317:

Корекційно-розвиткова робота	Назва програми
Корекція мовлення	«Корекція мовлення» Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Трофименко Л.І., Ільяна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О.)
Логоритміка	«Логоритміка» Програма з корекційно-розвиткової роботи для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (авт. Трофименко Л.І., Івашко О.А., Гавва Л.С., Абдул О.В.)
Лікувальна фізкультура(ритміка)	«Лікувальна фізкультура. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів

7. Форма організації освітнього процесу

Здобуття початкової освіти у спеціальних класах закладу відбувається за інституційною формою (наказ МОН України від 23.04.2019 №536, зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 №547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»), що включає в себе очне (денне) навчання, дистанційне (шляхом використання технологій дистанційного навчання) та змішане навчання – форма, яка поєднує очний і дистанційний режими.

Освітній процес у початковій школі організовується у безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 10.02.2021 №160, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.04.2021 №528/36.150) для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії у закладі створені умови для засвоєння освітньої програми за індивідуальною формою навчання.

Зарахування осіб до державних і комунальних закладів загальної середньої освіти на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх із таких закладів освіти здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8, 10, 11, 12 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016. Особливості подання документів для зарахування (переведення) здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти визначаються розділами II, IV цього Положення.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до закладу на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016.

Зарахування до закладу освіти на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Індивідуальна форма здобуття освіти поділяється на: сімейну (домашню) форму, екстернат та педагогічний патронаж.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чії батьки бажають і готові самостійно організовувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень зарахований до закладу, який відслідковує

його прогрес у навчанні. Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Відповідальність за успішність навчання учня несуть батьки.

Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали рівню Держстандарту. Для цього учні проходять оцінювання 2 рази на навчальний рік, зокрема, складають підсумковий контроль. У випадку низької успішності учня результатів навчання педагогічна рада може: рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму.

Школа сприяє організації процесу навчання за сімейною формою: надаються підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат батьки повинні подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття у школі чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків.

Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходить після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

Педагогічний патронаж передбачає індивідуальний супровід вчителя для конкретного учня. Водночас велика увага приділяється самостійному опрацюванню матеріалу дитиною. За такого навчання важливим є партнерство між учнем, вчителем та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року.

8. Опис інструментарію оцінювання

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, з особливими освітніми потребами визначеними Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізнати **поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання)** та **підсумкове оцінювання (семестрове, річне)**. *Поточне формувальне оцінювання* здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. *Підсумкове оцінювання* здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче *алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання*, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- *Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період* (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

- *Інформування учнів про критерії оцінювання*, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

- *Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей*. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінують) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, оцінювання навчальних досягнень учнів проводиться за такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Звертамо увагу, що під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання застосовується Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. В Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями відповідно 12-ти бальній системі: **початковий (1-3), середній (4-6), достатній (7-9), високий (10-12).**

Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію

	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

У школі здійснюється підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів. Учителі предметники, які працюють у 5-6-х класах проводять оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх видів робіт у вересні поточного навчального року вербально, а з жовтня за 12-ти бальною системою відповідно

до Наказу Міністерства освіти і науки від 01.04.2022 №289. Також оцінювання супроводжується вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня, а не на помилки або невдачі.

Якщо рівень результатів навчання учня визначити неможливо (через тривалу відсутність), у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» - не атестований(а).

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Оцінювання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку розроблені відповідно до Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, спрямовані на виконання завдань Концепції «Нова українська школа» та реформування змісту освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня 5-10 класів здійснюється бально з усіх предметів інваріантної складової: «Українська мова», «Українська література», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Географія», «Історія України», «Інформатика», «Фізика і хімія у побуті», «Основи здоров'я», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Фізична культура», «Трудове навчання».

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку є поточне, тематичне та підсумкове.

Враховуючи особливості навчальної діяльності учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, тематична оцінка здійснюється за результатами поточного оцінювання. При цьому поточне оцінювання виконує діагностико-коригуючу, стимулюючу функції.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів
з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня

I рівень – початковий.

Учень (учениця) з допомогою вчителя фрагментарно, неточно відтворює окремі елементи, ознаки об'єкта вивчення; з допомогою вчителя виконує окремі дії, елементарні завдання. Ставлення до навчання байдуже. Потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя.

II рівень – середній.

Учень (учениця) в основному здатний відтворити більшу частину навчального матеріалу, але допускає окремі неточності. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, частково чи за допомогою вчителя пояснити. Виконує дії та завдання в аналогічних умовах (під керівництвом вчителя). Достатньо стале зацікавлене ставлення до навчання. В окремих випадках потребує контролю та допомоги з боку вчителя.

III рівень – достатній.

Учень відтворює матеріал, визначений навчальною програмою. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, пояснити. Застосовує знання, вміння й навички в аналогічних та відносно нових умовах. Здатний самостійно і правильно виконувати дії, аналогічні та відносно нові завдання. Здатний пояснити використаний спосіб виконання завдання та застосувати для розв'язання іншого. Стале, виразно-позитивне ставлення до навчання.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень
учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня

I – початковий.

Учень (учениця) за допомогою вчителя фрагментарно впізнає (показує або називає) предмет вивчення. За повної підтримки вчителя намагається виконати елементарні практичні дії, переважно пасивного характеру. Ставлення до навчання байдуже. Потребує значної постійної допомоги, повної підтримки та супроводу з боку вчителя.

II – середній.

Учень (учениця) за допомогою учителя частково розпізнає об'єкт вивчення. Виконує окремі дії предметно-практичного змісту на рівні копіювання способу виконання. Виявляє епізодичний інтерес до навчання, має байдуже або слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності.

Потребує схвалення, постійної допомоги, супроводу, контролю та стимулювання.

III – достатній.

Учень (учениця) має уявлення про об'єкт вивчення. З використанням наочності відтворює (не завжди точно) основні змістові елементи навчального матеріалу. Матеріал в основному розуміє, але пояснити, виокремити в ньому суттєве та другорядне не може. За наслідуванням і словесною інструкцією епізодично виконує прості завдання предметно-практичного змісту. Має слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності. Потребує стимуляції та постійної значної допомоги щодо виконання предметно-практичних дій, завдання, організації робочого місця.

Рівні навчальних досягнень (початковий, середній, достатній) відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень з кожного навчального предмета визначаються відповідними балами.

Ознайомитися з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку з кожного предмету можна на сайті Міністерства освіти і науки України: mon.gov.ua/ua/osvita/snklyuzivne-navchannya/dlya-fahivciv/metodikiinkluzia та у методичному посібнику «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку» авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко, Н.А. Ярмола та ін.: - К., ІСП НАПН України, 2019.- 120с.